

Tjerk Veenstra 'Fossielen van de Poitou' 20 december 2016 Verslag Rudy de Vries

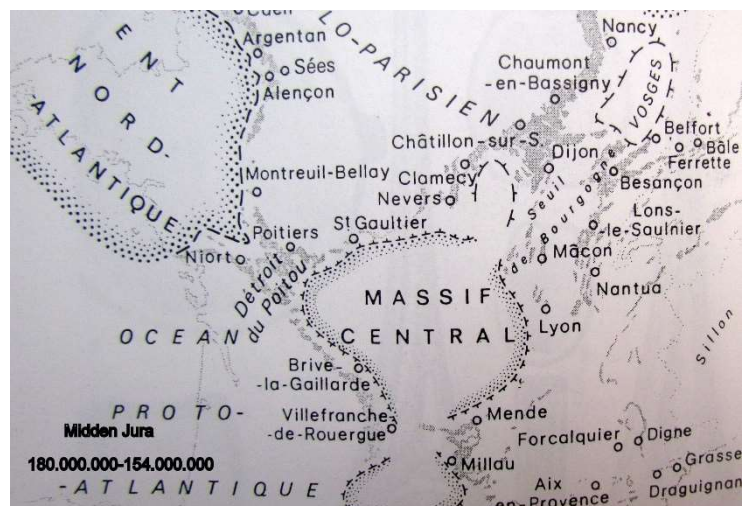
Allereerst laat Tjerk ons zien waar de Poitou is, want het is een streek van Frankrijk waar velen van ons niet bekend mee zijn. De Poitou omvat de departementen 79 en 86. Het gebied ligt naast de Grand Pressigny, bekend om zijn artefacten en sponsfossielen (Ton Schimmel). Het zoekgebied waarop ingezoomd wordt is de driehoek Thouars, Poitiers, Niort. In het midden daarvan ligt Airvault.

Vervolgens neemt Tjerk ons mee in de geologische geschiedenis van het gebied. In het Pangea drijven de continenten uit elkaar. In de figuur rechts ziet u de genoemde driehoek. In het onder-Jura (205-180 miljoen jaar) werden afzettingen (donkergrijs) gelegd langs het Central Massif en verder naar rechtsboven op de kaart. In deze lagen zijn gepyritiseerde ammonieten te vinden.

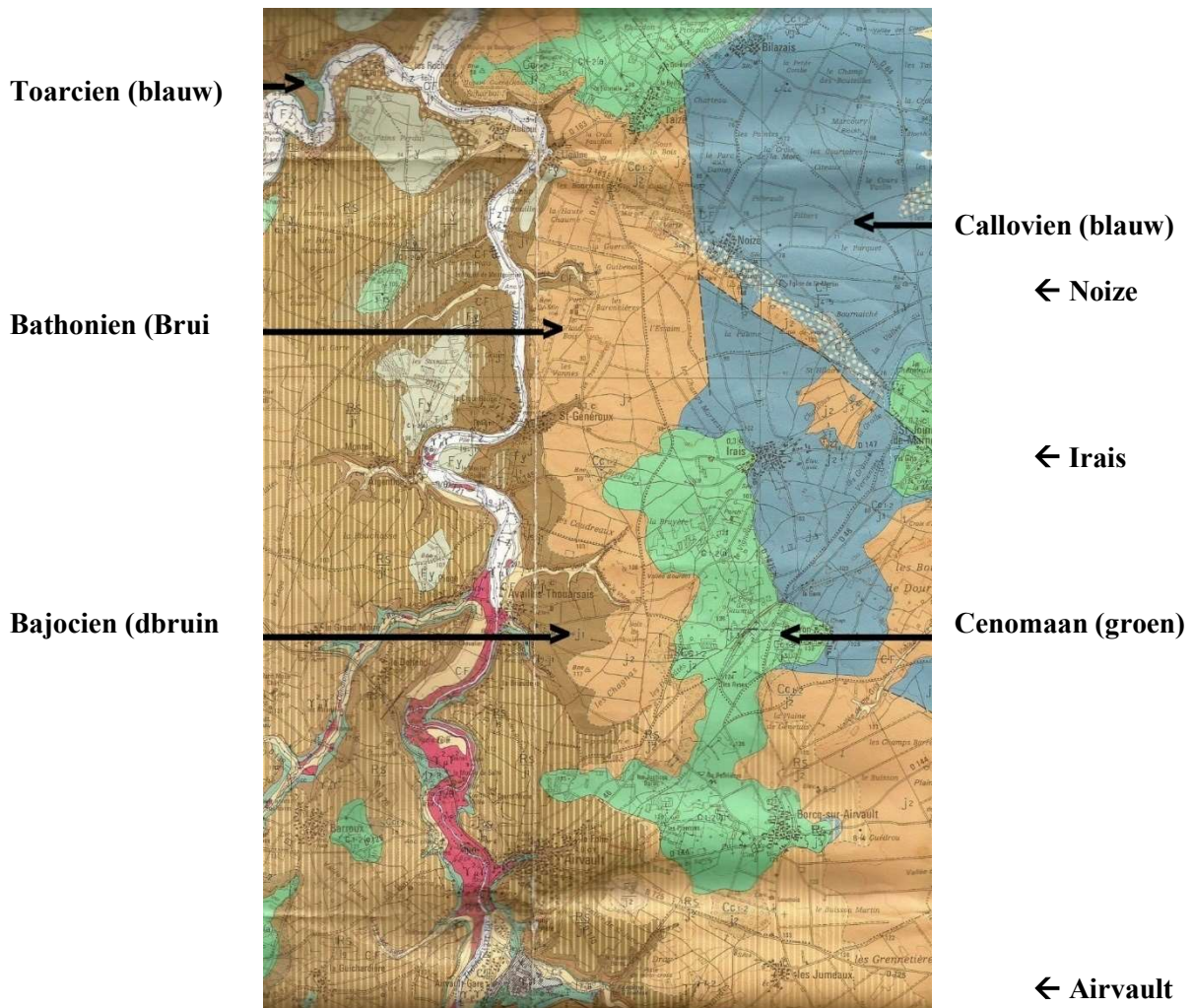
In de Jura (180-154 miljoen jaar) vormt zich het nauw van Poitou (Déroit de Poitou). En weer vinden er afzettingen plaats westelijk en noordelijk van het Central Massif maar ook rond Niort.

Vervolgens komen we in het Onder-Krijt (135-96 miljoen jaar) en wordt niets afgezet in het gebied. En in het Boven-krijt is het gebied weer onder water (zee).

Het zoekgebied wordt doorsneden door kleine rivieren, zoals de Thouet, die uitsnijdingen hebben gemaakt in het landschap. Aan deze rivieren liggen landelijke Franse dorpjes. De Thouet mondt bij Saumur uit in de Loire. Het zoeken in het gebied wordt gefaciliteerd door geologische kaarten (Het symbool F op de kaarten verwijst naar Fossielenlokatie). Gezocht kan er worden op de bruine velden liefst na het ploegen en in groeves. In contrast, de witte

velden zijn rijk aan krijt. Zoals gezegd ten Noord-Oosten van het zoekgebied ligt de Grand Pressigny met haar sponzen.

Op bovenstaande detailkaart zijn verschillende afzettingen zichtbaar. In het Callovien bevinden zich veel fossielen, in het Cenomaan sponzen.

In La Croix Marteau liggen de ammonieten dicht onder het oppervlak. Ook noemt Tjerk het gebied tussen Riblaire en Bouillé-St.Varent. In de Groeve van Airvault ligt de fossielenrijke laag Toarcien open in het diepste deel van de groeve. Bij Airvault is ook een interessant museum. Het nieuwe deel van de groeve is niet toegankelijk maar via een achterweggetje is er wel in de oude groeve te komen waar op zondag niet gewerkt wordt. In de oude groeve was een Bioherm (rif van organisch materiaal) blootgelegd. Op de bodem van de groeve liggen 25 cm grote schelpen, *Plagiostoma gigantus*, die helaas niet gemakkelijk los te krijgen zijn.

Groeve Airvault met *Plagiostoma*'s en *Haugia* Ammoniet

Voorbeelden van Ammonieten

Hildoceras bifrons (met 2 gleuven)

Haugia variabilis

Harpoceras sp.

Grammoceras sp.

In de driehoek St.Maixent, Niort en Pamproux(museum) ligt de groeve Labasse waar je altijd in mag! (En dat is niet altijd zo.) De medewerkers daar zijn zeer behulpzaam en breken materiaal voor je (wel eerst een goede relatie opbouwen). Behalve ammonieten zijn er ok nautilussen te vinden.

De Parkinsonia is een Bajocien gidsfossiel.

Een interessante plek om eens te kijken is ook het industrieterrein oostelijk van Niort wanneer daar gebouwd en dus gegraven wordt (storthopen). Er zijn grote ammonieten en nautilussen te vinden.

Cenoceras sp.

Stephanoceras umbulicum

Tjerk laat in sneltrein vaart nog een aantal plaatsen de revue passeren: Irais, de groeve bij Baudoin en de er naast liggende velden en akkers, het Callovien onder Messais (D37) en het Bathonien bij Cerzay D738 en het Oxfordien bij Frontenay en Cherves.

Het zoekgebied is ook het gebied van Dolmansen (Hunebedden) en Romaanse kerkjes, een wonderschone natuur en lekker en voordelig eten.

Het was kortom een leerzame lezing met informatie over de geologie van de Jura in de Poitou van Frankrijk en met informatie over de verschillende ammonieten soorten in de onderscheiden lagen. Zeer op prijs gesteld door toehoorders werd ook de aanduiding van de verschillende locaties.

Literatuur

- Guide reginaux "Poitou, Vendee, Charentes"
- Branger , P. Ph. Nicolleau & A. Vadet – Les Ammonites et les Oursins de L'Oxfordien du Poitou. Musées de la ville de Niort 1995.
- Op onderstaande link zie in het uittrekmenu "cartes géologiques " staan. daar moet je mee werken. De schaal kun je ook instellen (échelle). je vult een plaatsnaam in bij " localisation " en drukt op het vergrootglas. Je moet er even mee leren werken, maar het is super.
- <http://infoterre.brgm.fr/viewerlite/MainTileForward.do>
- Ook : [fossiel.net: http://www.fossiel.net/sites/geology_maps.php](http://www.fossiel.net/sites/geology_maps.php)
- En voor Spanje: <http://info.igme.es/cartografia/sintesis200.asp>